

För första gången har de svenska och finska flygvapnen genomfört en bilateral samövning. Det skedde i slutet av april med finska Rovaniemi som bas.

AV PETER LIANDER

Finska F-18 Hornet och svenska JA 37 Viggen uppträdde för första gången i blandade förband under övningen Aurora Borealis.

Aurora Borealis var namnet på en samövning mellan det svenska och finska flygvapnen som genomfördes under fyra dagar efter påsk. Händelsen är unik, det var första gången på 60 år som de båda ländernas flygvapen agerade tillsammans i luften. Senast det hände var under andra världskriget, när det svenska frivilligförbandet F 19 stred för Finland under vinterkriget mot Sovjetunionen 1940.

Den nu genomförda övningen var ett led i förberedelserna inför den kommande

stora internationella flygövningen Baltic Link, som sker i Sverige i augusti. Bakgrunden till att Finland bjöd in det svenska flygvapnet till Aurora Borealis är att det finska flygvapnet hittills inte har deltagit i någon PFF-övning (Partnerskap för Fred). Det finska flygvapnet – Ilmavoimat – saknar därför erfarenhet från internationella operationer med stridsflygplan. Liksom det svenska flygvapnet genomgår Ilmavoimat en stor förändringsprocess genom ombeväpningen från Draken till den amerikanska F-18 Hornet.

Lappland flygflottilj, Lappin Lennosto, i Rovaniemi stod som värd för övningen. För det svenska deltagandet ansvarade F 21 i Luleå. Cirka 50 svenskar var på plats, varav en del kom från andra flygflottiljer. Utöver den finska personalen fanns också två officerare från det norska flygvapnet på plats som observatörer.

På flygplanssidan ingick totalt 19 flygplan varav fem svenska JA 37 Jaktviggen. På finsk sida användes sex F-18 Hornet, lika många Hawk samt två Draken. För flygräddningsberedskapen svarade den

Vy från den finska flygbasen i Rovaniemi när de finska och svenska flygvapnen för första gången övade tillsammans. Närmast i bild ses de finska jetskolflygplanen Hawk.

Det finska flygvapnet har ännu ett fåtal Draken kvar i tjänst. Under Aurora Borealis användes de som målflygplan.

finska Gränsbevakningen med en helikopter av typ Bell 412.

Under denna inledande samövning arbetade man med ett relativt enkelt övningsscenario. Uppgiften var att med jaktflyg bevaka en flygförbudszon – No Fly Zone (NFZ) – som etablerats av FN. Förutom flygövningsmomenten övades stabspersonalen i att arbeta med ordervägar enligt Nato-modell. Termer som Air Tasking Order (ATO) och Rules Of Engagement (ROE) kommer att bli var-

dagliga inslag i framtidens stabarbete. Flygövningarna genomfördes i ett särskilt avgränsat område i lufrummet sydöst om Rovaniemi. Jaktflyget, JA 37 och F-18, övade att rotevis agera i en sk CAP, Combat Air Patrol, för att skydda flygförbudszonen mot inkräktare. Som målflygplan användes Hawk och Draken. Inledningsvis agerade Viggen och Hornet i varsin CAP, men de stridsleddes – på engelska – från marken av flygstriksledare från varandras länder. Löjtnant **Daniel**

Svenska piloterna Mikael Tormalm och Henrik Lahti förbereder ett flygpass tillsammans med den finske kollegan överstelöjtnant Petri Tolla.

Josefsson stridsleddes redan den första flygövningsdagen en finsk F-18.

– Det gick bra och min finske kollega som satt bredvid var nöjd med min insats, säger Daniel Josefsson.

Blandade förband

Ett av övningens mål var att uppträda i CAP:en med blandade förband, sk MFFO, vilket ska utläsas som Mixed Fighter Force Operations.

Det går till så att två rotar, dock inte med olika flygplanstyper inbördes, flyger i samma CAP. En av rotecheferna leder båda rotarna och bestämmer vilken rote som ska engageras först. Överstelöjtnant **Staffan Hedman**, flygchef vid F 21 och svensk kontingentchef under Aurora Borealis, förklarar:

– Fördelen med att ha olika flygplanstyper i varsin rote är att man kan välja att sätta in den som har bäst förutsättningar att bekämpa angräparen.

Det är nytt för oss i det svenska flygvapnet också, säger han.

Flygsäkerhet är naturligtvis ett högt prioriterat område under alla flygövningar och i synnerhet under en övning där både språk, procedurer och miljöer är nya för den berörda personalen.

Bra planering, organisation och högt personligt engagemang karakteriserade flygsäkerhetsstandarderna, säger Staffan Hedman.

Sammanlagt flögs 18 övningsuppdrag, vilket var helt enligt planerna. Staffan Hedman anser att Aurora Borealis blev en framgång i förhållande till de uppställda målen. Att uppträda i blandade förband är ett exempel där värdefulla erfarenheter vunnits.

Bilder: Peter Liander/Försvarets bildbyrå

